

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopu.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Kopiji se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K. 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 20.

V Ptuj v nedeljo dne 6. oktobra 1901.

II. letnik.

Kmetje pozor!

Kdor se hoče naročiti na „Štajerca“
za celo prihodnje leto 1902, in nam z naro-
čilom ob enem tudi pošlje celo naročnino
v znesku 1 krono 20 vin. dobival bode letos
za novega leta naš častnik **zastoj.**

„Fihpos“ in kmečki program.

Teško je za pravice kmečkega stanu nastopiti, kajti
kakor hitro kdo usta odpre in govori za kmeta, takoj
prijdejo gospodje advokati in nekateri duhovniki raz-
govoriti in psovati. Tega smo mi sicer že navajeni, ali
kako žalostno pa je, ako jeden častnik, kateri vedno
trdi, da je kmečki častnik in da zastopa kmečke
interese, udriha po kmečkem programu.

To je častnik „Naš Dom“ po domače „Fihpos“,
ki je v svoji zadnji številki pisal tako-le:

„V zadnjih številkah je „Štajerc“ postal silno radodaren,
zlasti obeta zlate gradove, deželo, kjer se med in mleko
vse. „To pač, to je kaj za kmeta“, si bo morebiti kdo mislil.
Kaj, ko bi od lepih besed postal kdo bogat, bi po zadnjih

Kaj je štrbunknil Štajerc Fihposa v Dravo?

(Ponatis dovoljen.)

Konec.

Mešetar Kajfež Gospodar prignal je torej do
kake vsakovrstne, njemu vsaj do takrat podložne,
gljive živince, ni pa vedel, da je Fihpos v cerkvi, ki
to hinavsko moli za Štajerčevo dušo, ktera mu je
kako lepih nad izpodnesla, namesto da bi bil po
vseh sejnih njegovo živinco spremljal, ker brez Fih-
sa (po domače živinski potni list) se še kozel ali
strun ne da v denarje spraviti.

Živina dospevša do žaklja, ga je začela obdelo-
vati in cukati na vse strani tako da se je Štajerc
praj prevrnil.

„Oh joj!“ vzdihnil je sedaj v žaklju Štajerc, „jaz
sem še tako mlad, pa naj bi že sedaj kar topel šel
v nebesa!“

„In jaz, preganjeni ubožec, ki že 35 let meše-

„Štajerčevih“, številkah že vsi stajarski kmetje bili milijonarji.
Toda „Štajerc“ slepi z besedami, on si misli, da imajo njegovi
bralci v glavi proseno kašo mesto možganov.

Mi bomo pa tako predrzni in bomo s svojo kmečko
pametjo pokazali: 1. Da gospodje pri „Štajercu“ drugače pišejo
pa drugače delajo; 2. kar „Štajerc“ pametnega in dobrega
obeta, za to se že naša stranka bojuje več kot 50 let, pa za-
grženi sovražniki nam ne dajo, kar nam gre; 3. nekatere „Šta-
jerčeve“ obljube so nemogoče in zato nespametne. Iz vsega
sledi, da je „Štajerc“ velikanski slepar, kakoršnega ni lahko
najti na svetu.

Ko človek bere „Štajerčeve“ obljube, se nehote spomni
tistega evangelija, kako je hudič skušal Kristusa. Peljal ga je
na silno visoko goro in mu je pokazal vsa kraljestva, njih bo-
gastva in veličastva rekoč: Vse to bom tebi dal, če pred me
padeš in me moliš.“ Ko bi bil Kristus navaden človek in bi
se dal zapeljati, ali mislite, da bi mu hudič res vse to dal?
Kaj še! Saj ni bilo njegovo, on je lagal, mesto bogastva in
slave bi ga bil dobil v svoje peklenske kremplje. Gospod pa
ga je odločno in modro zavrnil. „Poberi se satan!“ Tako reci
tudi ti, pošteni krščanski slovenski kmet ptujskemu zapeljivcu:
„Poberi se iz moje hiše, ti giftna krota lažnjiva!“

Mi prašamo torej, kaj je „Štajerc“ naredil, da se
ga tako grdo žali! Smo mi li kmete nalagali? Ne!
Vsak kmet, ki je „Štajerčev“ kmetski program bral,
mora reči, „Štajerc“ ima prav, ako se ta program
izpelje, potem bode kmet zopet živeti zamogel in

tarim s svojo živino, ki mi je nekaj tako lepe kraj-
carčke nosila, se mi izneverja! Jaz ki me danes vse
zaničuje, kateremu se je nekaj vse uklanjalo, jaz še-
pavi, plesnjivi starček, ki mi je že zdavnaj čas bilo,
da bi me kdo pognal v krtovo deželo, — jaz, še
vedno ne morem v nebesa!“ zdihoval je življenja siti
Kajfež.

Odveži žakelj! zakliče Štajerc. Zmuzni se mesto
mene ti v žakelj, in tako boš kmali prišel v ne-
besa!

„Ja, tje bi jaz presrečno rad prišel, (samo zaslu-
žil nisem, si na tihem šepeta) pravi Kajfež in odveže
žakelj, Štajerc pa hitro iz njega skoči.

„Ali hočeš poslej ti paziti na živino?“ reče še
Kajfež in smukne v žakelj, katerega je Štajerc hitro
zavezal, in potem živino odgnal.

Kmali potem pride iz cerkve Fihpos. Zadel je
svoj žakelj zopet na rame, četudi se mu je zdelo, da
je isti ložji postal, ker Kajfež še polovico tako težek
ni kakor Štajerc. „Kako je vender lahki postal! Ja,

nobene stiske več trpel. Nesramni „Fihpos“ pa dela ravno tako, kakor da bi vsak kmet, ki se za svoje koristi poteguje, svojo dušo hudiču prodati hotel.

Povej nam pa ljubi „Fihpos“, so-li tudi gospodje duhovniki, kateri so pretekli mesec na Dunaju skupaj prišli in večje dohodke zahtevali, svoje duše prodali hudiču? So-li gospodje advokati svoje duše prodali hudiču, ker so se vsi, slovenski, nemški, polski in češki zbrali, da bi še višje „tarife“ za sebe nastavili? So-li uradniki svoje duše vragu zapisali, ko so zvišanje svojih plač zahtevali in katere so tudi dobili?

Duhovniki, advokati, uradniki, zdravniki, učitelji, in obrtniki, vsi se združijo in delaje za svoj žep, samo kmet, misli „Fihpos“, naj gre skušnjavcu iz poti in Boga hvali, ako za vse druge stanove — plačevati sme.

Ali nimajo vsi stanovi enega Boga in ali nas ne obseva isto solnce? zakaj bi ravno molčati mogel kmet in v nič priti, med tem ko vsi drugi svojih koristi iščejo? Ljubi „Fihpos“! nam se zdi, da si ti tisti hudobni sovražnik, ki kmeta s svojimi lepimi besedami ujeti skušaš, da bi ga potem njegovim sovražnikom prodal.

Ako pa „Fihpos“ pravi: „Štajerc“ je sam ubog zlodej, on ne more kmetom nič dati, kar jim obljublja, ima tu „Fihpos“ prav. Ne! „Štajerc“ ne more kmetom pomagati, ampak kmečki stan sam si zamore svoj žalostni položaj zboljšati, in sicer s tem, da skupaj drži in primerne zahteve stavi. „Štajerc“ pa je vzlic temu prijatelj kmečkemu stanu, ker on mu o njegovih koristih razlaga in kaže pot, po kateri mu je hoditi.

Vojna v Južni Afriki.

Vse kaže da vojne še ne bo tako kmali konec in da so se za Angleže uprav šele sedaj pričeli slabi časi. Proklamacija angleškega generala Kitchenerja, ki je zahteval da se morajo Buri s 15. septembrom podati ni nič pomagala, pač pa Bure še bolj razskačila da se

to je zato, ker sem poslušal v cerkvi psalme in molil!“ Šel je proti vodi, ki je ravno takrat še posebno narastla, in meni nič tebi nič, vrgel starega Kajfeža Gospodarja z žakljom vred v Dravo, in mu še, ko je nekaj časa žakelj še po vrhu vode se nekaj obotavljal, Fihpos pa mislil da je Štajerc notri, zaklical: „No sedaj imaš pa vendar enkrat dosti, in ne boš me več vodil za nos!“

Sedaj, poln rajskega veselja, korakal je prav široko Fihpos domov; ali ko pride do kraja, kjer se dva pota križata, srečal ga je Štajerc, ki je vso ono živino gnal proti svojemu domu.

„Teremtete, kaj pa je zopet to?“ „Ali te nisem vtopil?“ pravi Fihpos.

„Ja,“ odgovori mu Štajerc, „ti si me pač vrgel v vodo!“

„Ali kje pa si ti vso to živino dobil?“ ga vpraša Fihpos.

„To je morska živat!“ se odreže Štajerc. Jaz ti hočem to povest povedati in se ti ob enem prav lepo

poslej še z mnogo večjo hrabrostjo branijo, pa ne samo branijo, temveč začeli so kar naravnost strahovito Buri gleže napadati. Vsaki dan se slišijo nove zmage Buri. Zdaj jim nekaj železničnih vlakov spustijo v zraku, jih poberejo iz njih živila in municijo, zdaj jim vzamejo par kanonov, zdaj zopet jih tam deset, tam dvajset, tam sto postrelijo in vjamejo, Angleži pa so vsi zranjeni in se ne vejo pomagati na nobeno stran četrta jih je 20 krat več. Buri dobivajo vedno več vojaške ustašev iz Holandije in drugih krajev, tako da seto da jih je sedaj že dokaj čez 25 tisoč pod orožjem.

Angleške čete v Afriki se ne vračajo več domov, nego odideta celo dve nove kompanije iz Londona v Afriko. Vlada ima radi obnovitve vojne velike skrbi, 200.000 mož je tako razkropljenih in raztresenih, Buri jih sedaj ni možno dovelj naglo koncentrirati. «Daily Graphic» poroča: Najresnejša poročila prihajajo gotovo o položaju v Kaplandiji. Dasi so vesti jako redke, ni je bati, da stvar Burov v koloniji prej pridobiva vse izgublja. Bure podpirajo dejanjsko holandski farmerji ter dajejo novih rekrutov. Angleške čete pa se bodo jejo kakor bi bile v sovražni deželi, dasiravno je Kaplandija angleška. Glavna težava za Angleže je dovoz zadostnega števila izvežbanih vojakov, kaj Buri so porušili že toliko mostov in tirov, zasedli važne pozicije, da železnice kmalu ne bodo mogle več voziti. Zato pa tare angleško vlado huda skrb. Burski general Botha v Natalu, burski general Dewer v Kaplandiji, ustaja na vseh koncih in krajih, tak je sedaj položaj. Buri so prenesli torišče vojne zopet na angleška tla, kjer imajo na razpolago dovelj živil. Opustošene pokrajine so prepustili Buri Angležem, z Buri pa so se sami polastili angleških. Kolik strah imajo Angleži, da se končno polaste Buri celo Kaplandije in drugih luk ob obali Južne Afrike, kaže dejstvo, in so zbrali ondi veliko število bojnih ladij. V Kaplandiji stoji 15000 Holandcev ustašev pod orožjem. Zlasti mnogo ustašev se je pridružilo Burom v okraju Shute land. Vojna se je s povratkom južnoafrikanse

zahvaliti, da si me vrgel v vodo, ker skoz to postalo sem še bolj bogat! Mene je res nekoliko skrbelo, da si me ti z mosta prekucnil doli v mrzlo vodo. Ker sem se potopil kmalu na dno, ali udaril se nisem kajti pod vodo raste lepa, mehka trava. Na to se padel in žakelj se je sam nemudoma razvezal, in mi je stala lepa deklica, vila nasproti, me tako ljubeznjivo prijela z belo nedolžno ročico za roko in mi dejala: „Ali si ti ljubi, vrli Štajerc?“ Najprvo dam že tukaj nekaj živinice, pol ure dalje dobiš še veliko veliko čredo, kar vse ti jaz, ker si res „fejst kerico vse podarim!“ No, sedaj sem tudi ob enem zapazil da je tudi pod vodo prostor, kjer je mnogo zakladov in biserov, in da je še mnogo ljudstva, ki še živijo mokri temoti. Tam se nahajajo tudi še korenjaki take stvari, ki se sedaj še v grapah in valovih najdejo!“

„Glej ga Štajerca! zakaj si pa tako hitro dan prišel?“ ga vpraša presenečeni Fihpos. „Tega jaz na storil, če je tam doli tako krasno!“

ladi začela z največjo silo iznova, in tajiti ni, da so sedaj zopet na boljsem.

Kitchener piska že na zadnjo luknjo! Iz Preto- poročajo »Standardu«, da se bode z Buri ki so zadnjem dnevu meseca septembra še vedno v ni, postopalo kot z banditi ter da se priredé nanje šaske gonje, katere se udeleže vse čete, ki so na polago in pa nova četa orožnikov. Ta četa pa se le osnuje. Kitchener pokaže sedaj svojo »železno ko«, t. j. sedaj začne nastopati še divjiše in še stalnejše kot doslej. A dosegel ne bo ničesar. Samo se mu zna pripetiti, da bodo postopali tudi Buri Angleži odslej nečloveško ter postrelili vse ujetnike. Bodo pa bodo imeli gotovo potem Angleži večjo. Iz vsilja poročajo, da so dosegli Buri novo večjo zmago. Witzinger burski vodja je nabral v Oranju večjo Burov, prekoračil pri Aliwalu reko Oranje, a se zopet umaknil na ono stran reke. 24. sept. pa je nakrat pojavil zopet na kaplanski strani reke Herschel, zgrabil ondotni angleški tabor ter ga bil in razpršil docela. Brigadni general Murray je bil ubit, 215 Angležev je bilo ubitih, ranjenih ali 2 topa, mnogo streljiva in živil je bilo zaple- nih. Botha se je umaknil v Natalu zopet proti se- ru, kar se smatra le za manever. Buri se zbirajo na portugalski meji. Bati se je, da vderó Buri na portugalsko ozemlje.

Razne stvari.

Samomor. Na Bučah pri Kozjem se je v vasi s puško vstrelil neki posestnik, po domače novan Feštjan. Zjutraj, ko je žena odšla iz hiše, mož, ki je bil še v postelji, snel puško s stene je usmrtil.

Vselej zasluži. Kako si advokatje polnijo svoje pri konzumnih društvih, piše »Slov. N.« sledeče: »at se mora« je svoj čas rekel v Gradiški kazil-

„Ja“, mu smehljaje odgovori Štajerc, „to sem ravno modro naredil. Ti si ja šlišal, kar sem ti ko okar pripovedoval: lepa deklica v vodi mi je Jaz, da je pol ure po vodni poti -- to je seveda em, da strugo, koder teče Drava -- se pase in pri- sem je odrešenja še cela čreda živinice, in to je tudi že podarila. Ker pa jaz vem da se ta reka sem in bez- vija, in bi na tak način bila pot dolga, sem si de- l, da je boljše, če grem kar na suho in jo udarim n ti počez ter potem zopet k vodi, si prihranim pol iko- hoda, da pridem do mi obljubljene živine.

„O ti si jako srečen!“ rekel je nevošljivo Fih- Meniš ti, da bi tudi jaz kaj take živine dobil, se podal na dnu vode?“

„Kajpada, jaz vsaj mislim da boš tudi ti dobil“, pritrdi Štajerc, „ali nesti te pa do vode v žaklju morem, si mi pretežek! Če hočeš sam tje iti in sam v žakelj zlesti, no, potem te bom pa že seljem v vodo prekucnil.“

„Hvala ti lepa, ker mi tako lepo pomagaš“, od-

nici spravljene ropar Ravnik. Kako resnično je to na- čelo, vidimo na pr. pri dr. Šusteršiču. Ta zna res za- služiti. Le poglejmo, kako. Kjer se dobi kak kalin ali kak spekulativen kaplan, ki hoče ustanoviti konsumno društvo, takoj mu priskoči na pomoč dr. Šusteršič. Konsum se ustanovi, ker pri ustanovitvi dr. Šusteršič zasluži. Potem začne konsum delovati. Pri preskrblje- vanju blaga potom „Gospodarske zveze“ zasluži dr. Šusteršič kot načelnik te zveze. Konsumu pridobiva klijentov in dr. Šusteršič zopet zasluži. Konsum mora dolgove iztirjevati in dr. Šusteršič zopet zasluži. Kon- sum potrebuje kredita. Šusteršič mu ga preskrbi pri „Ljudski posojilnici“, in pri tem zasluži. Naposled pride konsum v stiske in ne more ne naprej ne nazaj. Zateče se k dr. Šusteršiču in ta posreduje pri upnikih da počakajo, on pa zopet zasluži. Končno pogine konsum in dr. Šusteršič postane likvidator-pogrebec ter zopet zasluži. Naj se zgodi s konsumom kakor- koli -- dr. Šusteršiču nese dobiček, konsumna sreča in konsumna nesreča. Kdor ne verjame, naj gre vprašat v Kašelj (na Kranjskem). Ondotni klerikalni konsum, je bil že pred dvema letoma prišel na kant, a dr. Šusteršič je tedaj „interveniral“ in stvar do sedaj z veliko spretnostjo zavlačeval. Končno je ka- šeljski konsum, kakor smo že pred nekaj dnevi poro- čali, likvidiral. Konsumarji kolnejo in sakramentirajo, da se kar kadi, kajti treba bo poseči v žep. Po 30 gld. bodo morali plačati kmetje, da se pokrije izguba, dr. Šusteršič pa se lahko smeje, saj je likvidator in on toraj zaslužil še pri pokopu klerikalnega kašelj- skega konsuma. Pač res: Znat' se mora!

Iz Šmarja pri Jelšah. Mi tukaj v Šmarji, pa tudi sosedni Šentvidčani, Ponkvojljani, Slivničani itd. ni- mamo miru pred ljudstvoosrečevalnimi (?) nabiralci kmečkega konzumnega društva v Šent-Jurju. Ti ho- dijo po občinah in vabijo k pristopu, ker udov potre- bujejo. Mnogo kmetov, ki so se dali pred dvema leti vpisati, je že izstopilo in nočejo uplačavati. Popolnoma

govori Fihpos. „Ali če jaz tam ne dobim nobene črede ko pridem doli, potem jih boš pa dobil gorkih!“

„O ne, nikar ne misli, da te hočem goljufati!“ In tako sta jo odrinila proti otoku „Republika“ in potem še naprej na most, in postala na mestu kjer je Drava najglobeja. Ko je čreda, ktera je bila žejna, zagledala vodo, hitela je brzo doli, da bi se napila.

„Ali vidiš, kako se ji mudi!“ pravi prebrisani Štajerc. „Ona želi kar hitro pod vodo priti!“

„Ja, le pomagaj mi hitro“, prosi Fihpos, „dru- gače boš dobil batine!“ Hitro je tedaj skočil v velik žakelj, katerega mu je en koštrun za hrbotom prinesel. „Deni še en velik kamen notri, ker se bojim, da bi se drugače ne potopil, ker zdi se mi, da sem zelo shujšal in bi moje kosti znale biti prelahke“, pravi še Fihpos za slovo.

„Bo že šlo!“ pravi Štejerc, dene še en kamen notri, vošči mu še srečen pot in zaveže žakel potem ga pa porine kar čez rante v Dravo. Štrbunk je za- štrbunknilo in Fihpos je zdihnil svojo črno, pregrešno dušo, Štajerc mu pa še zajuckal: „Fitigot Fihpos!“

naravno je, da ima ljudstvo k temu nabiranju največje nezaupanje, ker na mnogih krajih že pokajo kmečke konzumne družbe, pa kljub tem žalostnim izgledom so v Šent Jurju enako, veliko občin obsegajoče konzumno društvo ustanovili. Jaz sem se lotil najstrožjih poizvedb in sem prišel do pravega spoznanja: Oče tega podvzetja je gospod Mikuš v Šent-Jurju, najbogatejši župnik v celi škofiji. Njegovo premoženje se ceni na 50000 gld., pri vseh svojih denarjih je pa nenasiten. Da bi ljudstvo, kateremu se je začelo daniti, spravil s prave poti, je že leta 1899. svojemu kaplanu gospodu Bohaku naročal udariti na nabiralni boben za kmečko konzumno društvo v Šent Jurju. Kmetom je bilo v jeseni leta 1899 obljubljeno, da bodo pri konzumnem društvu sol-štokovnico po 9 kr. kilogram dobili, in da bodo pri tem društvu koj po novem letu 1900 pšenico po 10 gld. 20 kr. 100 kilgr. prodajali. Gospod kaplan Gorišek na Laškem je bil še cenejši. Ta je kmetom obljubil, da bodo sol-štokovnico po 7 kr. pri kmečkem konzumnem društvu dobivali; ko so pa po ustanovitvi ovčice po sol prišle, je pa 11 kr. veljala, na kar so se konzumarji tako raztogotili, da so večinoma svoje zadružne knjige nazaj dali. Šentjurski kmetje so meseca septembra 1899 sol naprej plačali, ali obljubljena sol po 9 kr. od nikoder ni došla, za sol plačani denar pa so kmetje šele po preteku enega leta nazaj dobili; po novem letu 1900 je pa pšenična cena zelo padla in verni kmetje so radi tega 2000 manj dobili pri svoji takorekoč z žulji težko pridelani pšenici ta denar izgubili. V tistem času pa, ko so se Bohakove obljube kot lažnjive izkazale, je bil ta gospod v Maribor prestavljen. Za tem pride kaplan gospod Grobelšek, ki je bil začetkoma miren, sčasoma je pa tudi začel za omenjeno kmečko konzumno društvo močno delovati. Po njegovem premeščanju je kaplan gospod Grega Potokar njegovo ulogo prevzel. Pa tudi predstojnik Urlep, ki največjo gorečnost razvija, se ne bo branil njemu od strani oddajalcev došlih mastnih provizij. Gospod kaplan Melhior Zorko je brez primere fanatično ustanavljal konz. društva, da bi pri tistih svojih 7 bratov preskrbel. Povsod, kamor pogledamo, sama sebičnost, ubogi kmet mora pa, zapeljan po sladkih a goljufivih obljubah, svojo kožo za druge na semenj nositi. Najprej so nameravali prodajalnico konzumnega društva v Št. Jurju napraviti v poslopju, kjer so učitelji, ali okrajno glavarstvo je to prepovedalo! Obljubili so mlekarno, kjer bodo liter mleka po 14 kr. prodajali, sedaj pa za kmeta nevarni konzum vsiljujejo, za katerega ljudem itak ni, ker bi morali svoje premoženje zastaviti in vrhu tega še pete lizati. V Verpetah, Stranicah, Grižah, Šoštanju in neštivilno takih konsumnih društev na Kranjskem je prišlo na kant, pa povsodi je moral kmet plačati, tisti duhoviti voditelji in aranžerji, ki so poprej ljudstvo prigovarjali in vabili, so pa o času popolnoma izginili; razmere našega najbližnjega konzumnega društva pri sv. Hemi niso za nas pa tudi za nobenega pametnega kmeta vabljive. Konzuma ne potrebujemo, ker bi naše premoženje

spravil v nevarnost in se še bolj zadolžili. Ustanovili so naj obljubljeno mlekarno, kjer bode kmet, kakor je bilo rečeno liter mleka za 14 krajc. prodal, s katero obljubo so ljudi za ude privabili, s konzumno društvo pa naj ostanejo kjer hočejo. Ker in vendarle gospodje kaplani Gorišek, Melhior Zorko in Grega Potokar tako neizrečeno veliko veselje do trgovskega obrta, bilo bi pač mnogo boljše če bi ti gospodje duhovskega stanu izstopili in postali trgovski kmetje. Vsak žid bi se razveselil nad tako dobrimi govorniki ki prodajajo črno za belo, belo pa za črno. Starši govori pravi: „Čevljar ostani pri svojem kopitu.“ Če bi nekdanja dnhovščina dobro uplivala na ljudstvo, ki so okrog po vaseh, ljudstvo podučevali o žlahtni cepljenju dreves, in kako lepo so zakonske razpore z milim prigovarjanjem v mir spravljali. Kjer so še sedaj kaj enakega najde? Skoroknik Oblastvo želi take gospodarske zadruga stvariti, kar bi umno poljedelstvo in izobrazbo razširjale, poljedelstvo in gospodarske stroje, umetna gnojila, in dobra semena preskrbovale; take zadruga bi bila sposka podpirala. Seveda bi bilo orodje in stroje, katere posamezen ne more lahko sam kupiti, v vrsti naročiti. Take stroje za čiščenje žita, mlata, stroje, umetne pluge, stroje za čiščenje detelje, semena od predenca, umetne brane za travnike. Kako močno bi se že sedaj potrebovali stroji za čiščenje, da bi letošnjo z tolikim graham, kokolon glatoj založeno pšenico in oves prečistili, da bi bila tem boljša cena dosegla. Ali vsega tega se v Šent Jurju nič ne sliši, temveč vse hoče le špekulirati hitro obogateti in se za druge nepremišljeno v zakopati.

Posnemanja vredni gospod Muršič. Vsi kmetje, kateri smo pri Sv. Benediktu v Slov. goricah namerno na „Štajerca“, bili smo letos zbirce (bere) oprosti. Gospod kaplan tedaj ni hotel priti k naročnikom „Štajerca“ po zbirco, mi smo se pa smejali. Kateri ta gospod tudi drugače olikan, povedali bomo še deče: Videli smo ga, kako se je na tistem shodu pri Sv. Treh Kraljih dne 25. avgusta potegnil za kmetje. Ko je nek kmet iz Drvanja se pri isti priložnosti oglasil in prosil, da bi rad na poslančeve besede opomnil, mu je g. Muršič to dovolil. Kmetič je začel govoriti, da je njegova misel, da bi se vsi slovenski in nemški kmetje v gospodarskem vprašanju zjedili, da bi potem imeli vsi enako dačo. Ko je kmetič govoril zadnjo besedo, zakričal je Muršič na vse glas: „ven ž njim“, na kar so še njegovi pristaši dali „ho“ svojim vedno žejnim grlom in stegnili svoje roke kmetiču ter ga tiščali. Med tem ravsom slišali smo tudi klici: Kdor bere „Štajerca“, naj pogine. — Čakali so še enega Štajerčevca, ki je tem gospodu zabrusil, da so kričači in slabo omikani, namreč „Štajerc“ pravi človek naj umerje in le mršava naj pogine. Tudi po temu so stegnili svoje dolge roke misleči ga ven potisniti, ali mož krepke rasti, bi pretežek, pa so onemogli. — Tudi mariborskega njivega „Slov. Gospodarja“ moramo malo poštrgati. Ta je namreč pisal o veselici, da se je vršila v nam...

stilni, ali pred nekimi meseci se je s prižnice našalo zoper omenjenega krčmarja in izbacnili so ga cerkvenega ključarstva. Zdaj pa, ko za shod niso mogli dobiti prostora, je ta krčmar postal zonaroden, ako ne — neroden. — Kmetje toraj zor! Naročite si vsi „Štajerca“, vam zbirca za prihodno leto izostane, boste vsaj lahko cigare kadili, pšenica slabo rodi.

Pravda radi razžaljenja časti, Muršič-Schütz.

23. septembra vršila se je pri mariborskem okrajnem sodišču obravnava zaradi razžaljenja na časti p. Franceta Muršiča od sv. Benedikta proti Franc Schützu, trgovcu od sv. Trojice v slov. govorah. — Predmet obtožbe je bilo neko pismo, katerega je gospod Schütz v septembru 1900 pisal na upravništvu „Štajerca“ v katerem je stalo, da je planček od sv. Benedikta vzel „Štajerca“ naročnikovo. To pismo je povzročilo, da se je upravništvu „Štajerca“ obrnilo z nekim dopisom na poštni urad sv. Benedikta, v župniji Muršič-evi, v kojem dopisu se je pritožba navajala in pretilo s tožbo. To je vzel Muršič za zlo in tožil pisca istega pisma, g. upravitelja „Štajerca“ radi razžaljenja časti, isti bil pa je skoraj smo svoječasno poročali pri razsodnem sodišču v Mariboru oproščen. Vzlic tej oprostitvi je g. Muršič proti g. Schützu naperjeno obtožbo gonil dalje. V obravnavi došel je zopet g. Horvat iz Bačkove in njegove dve hčerke kot pričice, in prisotni Muršič je gotovo od teh mladih deklic mogel slišati, da je on (plan) pri izpraševanju za velikonočno spoved jima razkazal, da naj „Štajerca“, ako ga pri svojih stariših vprašajo, raztrgajo ali v peč vržejo in ako bodo vprašani, kje da je „Štajerc“, pa naj rečejo, da ga niso našli. (Sramota za takega duhovnika. Ali uči kršanska mladina lagati?? Daleč smo prišli!) Kaplan Muršič skušal je pri obravnavi z vsakovrstim vmesgovorjenjem delati zmotiti, kar pa se mu ni posrečilo. Ker je Muršič g. Schütza označil kot povzročitelja, vsled česar je poštni urad pri sv. Benediktu prejel od „Štajerca“ dopis, prebrala se je tudi razsodba glasom katere je bil g. upravitelj „Štajerca“ v svojem procesu radi razžaljenja časti oproščen. Zastopnik tožitelja dr. Pipuš je v svojem zagovoru, da se je torej v onem Schützovem pismo očitala kaplanu tatvina ali vsaj vsaj tako nenravno ravnanje, ki je bilo zmožno prebrati v javnem mnenju zaničevati. Schützov zagovornik dr. Ambrositsch iz Ptujja pojasnil je, da je do razsodbe dognan in naglašal pri tem na potrdilo sodnikov v pravdi Muršič proti Mravlag-u, v katerem je izreklo, da ima Muršič na „Štajerca“ fanatično in da je isto izpustil nad otroci istih starišev, ki so naročniki na „Štajerca“ v načinu, da je šolski učitelj, Antoniji Breznik potegnil robec z glave, in ke knjige ji treščil pod klop in deklico v vešni dežju in pri dolgem potu zapodil domov, in koji priliki se je tako prehladila, da je zbolela. Zagovornik pojasnil je dalje, da je kaplan Muršič nacionalni in neutrudljivi agitator in sovražnik „Štajerca“, da nastopa proti onim otrokom kojih stariši so „Štajerca“ tako surovo, da je tako počenjanje

za duhovnika nedostojno in je skrajni čas da se Muršiča vsaj prestavi. — V smislu izvajanj zagovornika, je sodnik zatoženca Schütza, po dokazih, da je Schütz dokaz resnice dognal, oprostil. obsodil pa je kaplana Muršiča na povrnitev vseh stroškov. — No, gospod Muršič, bodite že vendar enkrat pametni.

Sv. Marjeta ob Pesnici. (Povodenj.) Dne 17. sept. imeli smo tretjo največjo povodenj. Pesnica razlila se je, ko je pretrgala več provizoričnih jezov nad Sv. Marjeto, čez polja in travnike. Pri Sv. Marjeti je do 200 metrov na široko tekla, kakor reka 1 m. nad okrajno cesto. Svetolenarški poštni voz zamogli so samo s pomočjo načelnika g. Pšeničnika spraviti dalje. Peljal je v deroči vodi konje za uzdo držeč čez 20 metrov daleč po najnevarnejši poti. Poštni voz na odprti cesti bi se bil lahko potopil. Na tem mestu bi bilo jako dobro ko bi se takoj postavil most. Kaj se dogaja še tukaj po zimi? Oni trije mali mostički ne zamorejo toliko vode prepuščati. Gori pri Sv. Kunigundi se je z regulacijo Pesnice pričelo. Voda teče hitro po novi strugi proti Sv. Marjeti, tukaj pa je stara struga preozka in voda mora na polja in travnike izstopiti. Mi smo zdaj večjim nezgodam izpostavljeni kakor kedaj poprej! Regulacija pričeti bi se mogla na vseh krajih ob enem. — Ako se vozijo tujci z železnico od Maribora na Pesnico, gledajo zamaknjeni na tako lepo rodovitno pesniško dolino. Prav res, ta lepi kraj podoben je paradižu, pravijo. Tu raste sadje, vino, kruh in meso, samo mleko odplava posestnikom iz travnikov v Dravo. Regulacije drugih rek, kjer se ne pridobi nikak rodoviten grunt, tam seveda se regulacija izvrši — tudi železnice, pri katerih je sama zguba, se zidajo. To se pravi denar proč metati. Le prašajmo, bodejo li kedaj v 100 letih prodnasta nabrežja svižni nasipi ki so se regulirali v Muri, Dravi, Savinji itd. samo obresti nosila? Gotovo ne in nikoli! Nasprotno pa bi bilo reguliranje Pesnice največje vrednosti, katero je kedaj kdo preračunal. Pri povodnjih Pesnice se pri samo eni občini okoli 1000 gld., ja celo do 2000 gld. davkov odpiše, od 40 občin, od Sv. Jurija do Ormuža, toraj 40krat 2000 gld. bi bilo 80.000 gld. škode v enem letu. Naši stariši trpijo škodo že 30 let! 30krat 80.000 gld. znese 2, 400.000 toraj čez dva milijona gld. škode. Toraj plača pesniška dolina že v petih letih regulacijo. Po 5 letih pa bi kase imele vsako leto 80.000 gld. več denarja na davkih iz pesniške doline. Mislimo da ni potrebno poslancu, inženjerju nikakega posebnega talenta, da bi vladi razložil, koliko ima sama manj dohodkov ker nič sem dati noče. Upamo da bode vlada poslej bolje gospodarila.

Od sv. Lovrenca nad Mariborom. Jaz sem večkrat videl v „Gospodarju“ in njegovem sinu „Fihposu“ da obrekuje „Štajerca.“ Enkrat je eden izmed teh celo pravil, da se Štajercu meša. Prašam torej „Gospodara“, ali je od 7. do 8. septembra imel slab pogled ali očale potrebne, da je loterijske številke namesto 70 pa 79 zapisal. Jaz sem imel na Trst dve številki postavljeni in to so bile 14 in 79, in sem jih potem veselo zapazil natiskane v „Gospodarju“

misleč: nekaj kron pa že bo. Peljal sem se v Maribor ravno tako kakor tisti lovci nad medveda, ki so kožo preje zapili ko so medveda dobili. — Če se ne motim, bilo je tudi nedavno brati v „Fihposu“ kako njegov urednik z urednikom „Gospodarjevim“ hodita po mariborskih ulicah roko v roki in prepisujeta eden drugimu na hrbtu številke iz loterijskih tablic, in kako ju ljudstvo z radostjo opazuje. Brrrrr, dober tek jima voščim! Sta pač menda grozno zaljubljena, da je njima ničla ljubši kakor devetka. — „Gospodarju“ se meša, „Štajerca“ pa le med ljudi. Zapeljani.

Klerikalna posojilnica v Rečici. Kakor znano, teče proti klerikalni posojilnici v Rečici pri okrožnem sodišču v Celju kazenska preiskava. Sodišče je tudi zaplenilo vse posojilnične trgovske knjige in spise. Seveda je prestrašilo posojilnične ude in še bolj tiste stranke, ki so, zaupajoč duhovniški stranki, naložili pri tej posojilnici svoj denar. Ljudje so vsled tega začeli odpovedovati deleže in vloge. Toda, kdor misli, da se tem ljudem ustreže, se jako moti! Članom posojilnica seveda ni dolžna takoj izplačati njihovih deležev, drugače pa je z vlogami. Vodstvo sicer še uraduje navadne dni ter sprejema tudi vloge, (namreč na častno besedo) če je kdo še tako kratke pameti, da tej posojilnici še kaj zaupa, toda ako kdo zahteva, naj se mu njegov denar izplača, se ga hitro odpravi, češ, da so knjige pri sodnji v Celju. Kako zamore posojilnica poslovati, ko nima nikakih knjig in se vplačane vloge zabeležujejo v navadnem notesu? To je uradovanje, ki se nikakor ne more dopustiti, ker se na ta način lahko zgodijo največje sleparije.

Od nekod. Pred nekaj dnevi potoval sem skoz, meni pred več leti dobro znano Dobje pri Planini in čudil sem se o veliki nerednosti, katere v prejšnjih letih v Dobju ni bilo opaziti. Okoli cerkve ni tistega reda in lepote kakor nekdanj. V zunanjih ograjenih kotih cerkve bile so nekdanj razne lepe cvetlice nasajene, katere so krasile cerkev in ljudstvo do obiskanja službe božje spodbujale; sedaj se obešajo na iste ograje umazane otročje plenice, o kaki cvetlici ni znamenja. Gospod župnik pečajo se baje le s politiko volitvami, občino itd.; hočejo baje prevzeti tudi službo občinskega tajnika. — Ogleдал sem si pri tej priliki tudi občinsko hišo pri cerkvi, kjer je bila nekdanj občinska pisarna, ali čujte! prestrašil sem se te podertine, zunaj manjka strehe, znotraj stolov, mize, peči itd. Splošno sem slišal govoriti, da je sedajni občinski odbor, v sredini z gospodom župnikom, že več let zvišal občinske priklade čez polovico in vendar nima denarja, da bi popravil občinsko hišo in občinske ceste, katere so popolnoma nerabljive. Z beričem gonijo ubogo ljudstvo, da brezplačno in brez hrane popravlja ceste, da bi le ubogega kmeta bolj pritiskali, čeravno že itak plačuje več let zvišane občinske priklade. Pa občinski odborniki in župan ne storijo za občino nič brezplačno in brez hrane. Ob sejnih komajčakajo, da poberejo, stalnino, potem pa hajdi v krčmo, si plačajo delo, najejo in napijejo, končno se še vsled zavžitega rujnega vinca skregajo. — Slišal sem tudi govoriti, da so se v prejšnjih časih v Dobju vršili ljudski shodi, pri

katerih se je ljudstvo razveseljevalo, podučevalo omikalo, ali sedaj ni sluha ne duha o kakšni omiki ali narodnem poduku. „Veleučeni“ župan peča se s pipo v ustih in duhanom v roki, to je ves njegov poduk in omika — Končno sem si še ogleđal na štirimrazredno šolo, to je edino kar še Dobje krasno oznanuje, da so bili njega zastopniki vrli možje, da so imeli srce do omike in izobrazbe ljudstva. Naključbi govoril sem tudi s gospodom nadučiteljem Pulkom in sem spoznal iz njegovega govora in vedenja da je mož, kakoršnih se malo najde, da ima srce do poduka in omike, ali žalibog, ena lastovka še naređi spomladi. Več drugokrat. Potovalec.

Iz Velenja se nam piše: V Tonal je pri zadnjem povodnji 16. septembra že ponoči padel v vodo Franz Gupfleitner, čevljar in posestnik z Velenja. Vsled teme in prevelike vode ni bilo rešitve mogla več. Našli so ga drugi dan en četrt ure daleč čisto izslečenega. Sijajen pogreb priredilo mu je gasilsko društvo iz Velenja in Šoštanja. — Povoden je tudi večkrat napravila ogromne škode in razdrla železniški tir, tako da je bil promet Velenje-Spod. Dravoga za več dnij ustavljen. — Žandarmerija je zaplenila Breznika iz Sv. Andraža, ki je bajè delal denar. Njegov so njegovo stanovanje preiskali, našlo se je bajè na pol narejenega denarja in druge stvari ter moč za denar. — Še nekaj. Pri nas traja že skoraj dve mesece pasji kontumac, za kojega pa prvi gospodar Trebunj ni vedel in se je skoraj njegovemu „Pozor“ nekaj neprijetnega zgodilo — bil je 4. avgusta v dratu in smrti rešil ga je le denar. Omenjeni gospodar je za časa svojega prejšnjega drugomestnega službovalca imel nad svojo sobo sledeči napis: „Nemčurjem vsom je vhod prepovedan!“ Pri nas je bil pa le vsom in še tega ni razumel „Pozor.“ Če pa „Bajè“ da v krčmi zaušnico, to tudi ni kaj odveč, da je v tamburica v redu.

Umoritev otroka. Dne 16. septembra se je našlo med Ragoznicco in Dornavo pri Ptujju ob cesti ležalo z vodo napoljeni šoterni grapi mrtvo okoli 3 mesece staro dekletce, ki je bilo le deloma oblečeno. 21. septembra posrečilo se je tukajšnjemu stražniku g. Franju Marinc-u morilko zaslediti in jo aretirati. Morilka-mati je 30letna oženjena viničarica, sedaj služkinja Marjanu Vertič iz Vareje. Grozna ta mati je svoje hudodelstvo obstala. Izročili so jo okrožnemu sodišču.

Iz Sovjaka pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zadnje številke časnikov poročale so o uspehih, katere imelo našo požarno društvo pri tukaj se veršujočih požarih. Načelnik tega društva namenja svoje zamisli s tem popraviti, da misli sezidati novo skladišče za požarno orodje. Mi bi mu čestitali k takemu podjetju, ko ne bi sedajno skladišče bilo dovolj trdnost in tako prostorno, da društvo lahko pripravi zabavo za vse svoje Lucijike in njihove druge Kleopatru brez da bi bilo treba odstraniti požarno orodje. O Ti dragi načelnik kaj si vendar delaš toliko nepotrebnih skrbi. Ali Ti ni znano, da je Tvoj tajnik pipar Janez Košar pred nekimi leti kupil (partijno pogodil) hišo, ki stoji sredi Vidma v kateri pa

zdaj ne stanuje in se sploh govori, da nima v njej nobenih najemnikov. Vidiš Ti Matjašek, kaj pa ko bi se ti radi skladišča do svojega gospoda tajnika oglasil? Mi bi ti svetovali, da oblečeš tvojo uniformo, seveda na meč in čelado ne smeš pozabiti ter se tako kot zvišana oseba podaš do tega gospoda in ga poprosiš, da on od svojega pogojenega poslopja en del prepusti za skladišče požarnega orodja. Če nisi ravno na kaki petek ali drugi taki nesrečni dan zagledal prvokrat belega dne in rumenega solnca in če ti je sreča le količkaj mila, stavimo mi kar hočeš, da bi bila Tvoja prošnja uslišana. Seveda moraš storiti vse to ob ugodnem času, kajti taki plemenitaši ki so, (če se zgodovini sploh sme kaj verjeti), potomci Krucev, to je tistih ljudi, ki so v šestnajstem in sedemnajstem stoletju po Spodnjem Štajerskem rogovlili, igrajo dandanes na političnem polju imenitno vlogo, ter sprejemajo le same odlične osebe in še-le te tedaj, kdaj njim je ljubo, na primer, če kdo prinese kako staro pipo (fajfo) ali kaki drugi taki dišeči stroj na preosnovanje ali pa če pride tista naivna sestrice, Micika z njenim štiri metre visokim sinčkom iz Maribora na letovišče, misleč, da kot stara devica napravi s tem čast celi župniji. Matjašek bodi tedaj, kolikor ti je mogoče, spreviden ter glej, da boš se vedel, kakor to zahteva dvorska šega, da ne napraviš svojim družbenikom, ki so sami omikani možje, kake sramote. Da na tem potu ne zadeneš na kako oviro, Ti naznanimo, da se je ta Tvoj tajnik preselil pred kratkim časom v vilo „Pfeifenheim“ (ali pa vilo „pipni dom“) to je tisto poslopje, ki se drži govejega in konjskega hleva od posestnika Čeha — Če to dosežeš, imelo bo društvo dvojni dobiček. Prvič bo orodje hranjeno popolnoma v narodnih poslopih, drugič pa se ne bo bati, da bi še miši ali podgane kedaj več pregriznile brizgalne cevi, kajti ko bi ta Tvoj tajnik le enkrat v mesecu vtaknil svojo številno ploščo v skladišče, gotovo bi pocrkale vse miši in podgane in če bi tudi več metrov globoko v zemlji skrite bile. Matjašek ne bodi jezen, če ti dajemo ta poduk, prepričani smo namreč, da ti mati ni pri zibeli pela pesmice, da bi imel kdaj biti načelnik naše požarne brambe; kajti za to mesto imaš toliko zmožnosti kot kozel za vrtnarja. — Mi, kateri to pišemo smo štirje: Jaz, črnilo, pero in papirje.

Iz glavnega mesta Zagreba. Iz vseh krajev dohajajo vam vsakovrstni dopisi, tedaj tudi jaz želim dragim čitateljem „Štajerca“ pisati par vrstic. — Prepotoval sem veliki del zemlje in prečital mnogo novin; sedaj čitam tudi „Gospodarja“ „Štajerca“ in „Naš Dom“, ali prepričal sem se, da noben časnik, bodisi nemški ali hrvatski, bosnjaški ali češki tako nesramno lažljivo ne obrekuje kakor „Gospodar“ in njegov „mladi.“ Strašno se bojita, da bi jima „Štajerc“ kruheka ne pojedel, ker toliko zoper njega ugovarjata, in bojita se, da bi v njiju lačni žep premalo prišlo. Ne znata, kaj vse bi skupaj spravila, da bi ljudstvo od „Štajerca“ odvrnila. Ali vse zvijače in laži jima ne pomagajo nič, ker „Štajerc“ vedno napreduje in se vedno močnejše razširja. Fihpos zdaj tako vrešči, kakor če kdo mački

na rep stopi, in ako še ni zadosti, pa še zraven prav na debelo kihne in pihne. — V zadnji številki zopet nagovarja slovenske stariše, naj ne dajo svojih otrok tujega jezika učiti. Oj vi krščanski stariši, pomislite malo, kako se godi vašemu sinu, ako ga pokliče cesarska pravica med vojake. Kako je revež tam zasramovan, ker ne razume druge besedice kakar tiste, katere so ga ljuba mati pri zibeli naučili. To so nasledki hujskanja, s katerim so vas nekateri gospodje zapeljali in tako pride, da otrok ko odraste, ne zna dalje kakor od peči do mize. Predragi slovenski narodnjaki, to sprevidite lahko sami, v kaki zadregi ste se že morebiti sami nahajali, ko niste mogli na vprašanje v drugem jeziku odgovoriti. Pa kaj, saj tisti, kateri vas najbolj proti drugemu jeziku hujskajo, ravno tisti drugi jezik prav izvrstno razumejo; njih namen je le, da bi vi ostali nezavedni, oni pa bi še nadalje na vaše stroške svoje malhe polnili. Glejte, „Gospodarjev“ sinček sam pravi, kako smo Slovenci zasramovani in da slovenski sinovi ne pridejo do nikalih višjih služb. Seveda, kdo pa je tega kriv? Krivi so si sami, ker, kar se Janezek ni učil, tudi Janez ne zna, potem pa tudi višje službe ne dobi. Ako boš imel polne žepe „Gospodarjev“ in „Fihposov“, te ta dva ne bosta spravila na nobeno višnjo stopnjo, in boš še vedno ovsen kruh tolkel. S tem bodi dovolj. Ako pa bodeta ta dva brateca še nadalje tako grdo obrekovala, (laž jima je itak prirojena) jih bodeta drugo pot še kaj več slišala. Ako kateri dopisnik teh listov ne zna družega pisati kakor same take kot dosedaj, naj prosi sv. Duha za razsvetljenje in naj poreče s svetim Auguštinom: „O Gospod, tukaj reži, tukaj žgi, da mi v večnosti prizanesesh.“

„Štajerčev“ naročnik.

Zunanje novice.

Blazen profesor. Pred nekaj dnevi je kolovratil po Ljubljani zlasti po različnih uradih, neki tuji gospod, ki se je britko pritoževal, kako ga preganja neka dama, s katero je bil svoj čas bližje znan. Moža, ki se imenoval P. Zaharija, je že to silno razburilo, da je pred svojo sobo našel — prazen zavržen pisemski kuvert. Izkazalo se je, da je mož, ki je bil profesor na realki v Trstu, blazen. Opozorjeni sorodniki so prišli bolnega profesorja iskat in so ga odpeljali v Trst.

Roparski umor v cerkvi. V Sassoferratu v an-konskem okraju so prišli pretekli teden v cerkev trije možje, ki so pripovedovali, da se vračajo z božje poti iz Loreta. Na videz so pokleknili pred veliki altar; ko so pa zapazili, da ni, razun cerkovnika Varanija nihče v cerkvi, so ga umorili z bodali ter so jeli grabiti denar iz shrambre, pobrali so nebrojne zaobljubne darove, dragoceni okit na oltarju itd. Slučajno je župnik potreboval cerkovnika ter je ponj šel v cerkev. Ko se je približal, so roparji ustrelili nanj ter hitro pobegnili. Dva sta srečno ušla, tretjega skritega v gošavi, so zgrabili ljudje. Zdaj zasledujejo orožniki še ostala dva.

Nesreča pri obešanju na vislice. Dne 26. septembra sta bila obešena brata Slanicki, ki sta svojega lastnega očeta umorila. Eksekucija je bila grozna. Trajala je celih 11 minut. Starejši brat je, videvši vešala, postal tako slab, da so ga pazniki morali nesti k vešalom in ga držati, ko mu je rabelj deval štrik okrog vratu. Mlajši brat je pa celo z vislic padel. Rabeljevi hlapci so ga vlovili in spravili nazaj na štrik.

Nesreča na železnici. Brzovlak iz Bukreše je z ogrske postaje Palote odpihal, za njim pa se je odpeljal tovorni vlak s 16 vozovi, izmed katerih je bilo na vsakem 10000 kg petroleja. Iz Palote gre železniški tir malo navzdol, brzovlak je torej zaviral, toda na tovornem vlaku pokvarila se je zavora in vlak je z velikansko hitrostjo dohitel brzovlak; s strašanskim sunkom razbili so se vozovi s petrolejem, vse je začelo goreti, vpiti in kar ljudij ni bilo ob sunku mrtvih, zgorelo je v plamenih. Le malo se jih je rešilo.

Dobro se je zmuznil. V Parizu se je bavila žena nekega hotelirja baš s svojo toaletto, ko je začula v svoji spalnici ropot. „Kdo je?“ je zaklicala. In pokazal se je njen najmlajši natak, zdrknil je na kolena ter jej začel praviti o svoji nepopisni ljubezni. Žena mu je grozila, da pokliče soproga, a natak je bil takoj pri volji, umakniti se, ter je le prosil lepo gospo, naj o vsem molči. Popoldan pa je zmanjkalo natak, gospa hotolierka je bila v grozljivih skrbeh, mislila je, da se je natak iz nesrečne ljubezni usmrtil. A kmalu je zapazila, da je izginilo iz njene spalnice 1500 frankov in mnogo drugih dragocenosti. Natak je bil navaden, a jako prebrisan tat, ki se je rešil iz neprijetnega položaja s tem, da je pripovedoval gospej hotolierki, kako nesrečno da jo ljubi. In tako je dosegel, da ga gospa pri tatvini, ki jo je v stranski sobi ravnokar izvršil, ni že takrat zalotila.

Za oslovo senco. V Gradcu se je pravdal nedavno trgovski potnik Karol pl. Rotauscher radi — trinajstih vinarjev. Tožil je privatno učiteljico A. Lerch, s katero je imel skupno kuhinjo, da mu je ukradla sladkorja v vrednosti enega vinarja nadalje za 8 vinarjev juhe, za 2 vinarja drv in za 2 vinarja praženega krompirja. Obtoženka je bila oproščena, ker Rotauscher ni mogel dokazati, da je navedene stvari res vzela.

Umor sina. Zidar Avg. Starh v Freudenbergu pri Češki Kamenici je ustrelil svojega sina iz prvega zakona, ker se je potegnil za svojo mačeho, ko jo je pijani zidar hotel tepsti. Zidar je znan pijanec in razsajalec, njegov sin pa, ki se je ravno vrnil od vojakov kot desetnik, jako miren in priden človek. Zverinski oče je že pod ključem.

Nenavadna mnemotehnika. „Modern Society“ poroča, da je k nekemu irskemu duhovniku prihajal vedno jeden njegovih župljanov k spovedi in začel naštevati svojih grehov z besedami: Pretepel sem svojo ženo. Končno je duhovnik jedenkrat tega gorečega vernika vprašal, zakaj vendar ženo toliko pre-

tepava. Mož je odgovoril: „Glejte, gospod, jaz imam slab spomin in se bojim, da bi utegnil pri spovedi dosti grehov pozabiti, zato pa, predno grem k spovedi, pretepem svojo ženo in ta mi potem očita vse tudi najmanjše grehe, kar sem jih storil. Pač nenavadna mnemotehnika in originalno nadomestilo za izpraševanje vesti.“

Umorjena in sežgana šolarica. Iz Prage poročajo, da je bila pri Nahodu neka 12letna šolarica iz cerkve grede v nekem gozdu umorjena in nato sežgana. Našla se je le obžgano okostje in klobuk nekega znanega pijanca, ki je pa izginil.

Policiska Zvijáčnost. Meseca avgusta je bila iz cerkve Santa Sabina v Rimu ukradena Sasseferratova goreča slika Matere božje. Policija je prišla pač tatov na sled, ne pa tudi sliki, vsed tega ni tatar etirala ampak jim nastavila past, v katero so se tudi res ujeli. Tat, neki portir Felice je v neki družbi, ki se je dalje časa zbirala okrog njega, izvedel, da je prišel v Rim bogat Anglež, ki silno dobro plačuje vsakovrstne umetnine. Felice seveda ni vedel, da v družbi, kjer je to izvedel, so bili sami detektivi (skrivni policaji) in da je bil tudi bogati Anglež — italijanski detektiv Felice se je potom necega posredovalca izgovoril za sliko 10000 lir, a ko je z ukradeno sliko prišel k Angležu, ga je policija prijela.

Csolgoss, morilec prezidenta Mac Kinleya, se smrti ki ga čaka grozno boji. V ječi kriči, joka in trepet, kakor bi bil božjasten. Poleg Csolgossa bodo usmrčeni z elektriko še štirje zločinci.

Opeharjen tat. V Ljubljani je ponoči ubil tat šipo na oknu trafike in vzel iz okna 7 škatelj misleč, da so napolnjene s cigaretami in cigarami. Tat se je opeharil, kajti škatlje so bile prazne. V jezi je tat škatlje razmetal po cesti.

Kuga. Lloydov parnik „Cesarica Marija Terezija“ je od 26. septembra v karanteni v Aleksandriji, ker je obolelo 13 oseb, med njimi nekaj Dunajčanov baje na kugi.

Jako imenitna oseba je v Buffalu zamorec Jim Parker, kateri je planil ob atentatu na predsednika Maca Kinleya na morilca ter je pomagal razorožiti ga. Jim Parker, po svojem poklicu natak, je jako močan človek; pokazal se je tudi zelo pogumnega, potegnil je namreč Czolgaszu revolver iz rok, ko je hotel morilec iznova ustreliti. Sevé ves njegov pogum ni mnogo koristil, ker je Mac Kinley sedaj v kljub temu mrtev. Vendar vse slavi Jima Parkerja, ki prodaja kosce svoje obleke, katero je nosil med atentatom, kot prave relikvije za dragi denar. Celó za posamezne knofe je dobil po 20 dolarjev. Vkljub vsej veliki slavi pa vendar ni postal zamorec ošaben, še vedno je natak, saj pa znaša že napitnina, katero je dobil v teh dneh od gostov majhno premoženje.

Kralj starejšina. Te dni je umrla v Kodanju soproga slovitega slikarja danskega Jensena. Na krsti bil je tudi dragocen venec s kraljevim imenom. Kralj je namreč že v mladosti podpiral nadepolnega slikarja in ko ga je nekega dne zapazil vsega otožnega, vprašal

ga je po vzroku njegove otožnosti in zamolklosti. Mladi slikar pa je hiral — radi nesrečne ljubezni; njegova izvoljenka je bila iz plemenite hiše in njen oče je ni hotel dati plebejcu. Kralj ga je potolažil, izposloval je slikarju njegov ideal, bil je celo pri ženitnini slikarjevi za starejšina — in ko je slikarju zdaj umrla draga polovica — se je nekdanji starejšina še nanjo spomnil z vencem na mrtvaško krsto.

Umor Maca Kinleya — prorokovan. L. 1898 je baje prorokoval učenjak dr. Max Mühlenbach v listu „Philosophical Journal“, da vidi v Washingtonu belo hišo zavito v črno. In to pomenja, da bo predsednik Mac Kinley umorjen ter da bo žalovala po njem vsa Amerika. Leta 1900 je izdal Mühlenbach brošuro, v kateri je iznova trdil, da se je nekdo namenil predsednika umoriti ter da je njegovo življenje do novembra meseca 1901 v nevarnosti. — Sedaj, ko se je to prorokovanje izpolnilo, vzbuja seveda veliko senzacijo.

53 oseb gladu umrlo. Kakor kaže statistika, je umrlo preteklo leto v Londonu 53 oseb vsled lakote. Med temi žrtvami gladu so otroci, šele par tednov in starčki, ki štejejo nad 80 let.

Macheha morilka. 23. septembra je bila pred porotniki v Lincu na smrt obsojena 20letna Katarina Lehnerova z Dürnberga, ker je 28 aprila t. l. zadušila svojo triletno pastorko ter jo potem vrgla v 7 m globok studenec. Po umoru je baje bila zelo vesela ter si je godla na ustno harmoniko. Zdaj pa ji za- goje „štrik!“

Dvojenec carjev. Na Ruskem je carju točno močno podoben neki grof, da ga je svoje dni nagovoril v Petrogradu celo yorski vojvoda kot carja. — „Grof“, pravil mu je nekdanj car, „zakaj ne spremenite svojega obraza? pustite si vsaj brke obriti. S tem se ni šaliti. Ker te tako čuda podoben svojemu nesrečnemu carju, te vedno v nevarnost.“ — „Sire“, dejal je na to grof, če je kdo toliko srečen, da je podoben svojemu milostnemu vladarju rad prenaša potem druge neprijetnosti.“ — „Torej prav“, odgovoril je car z britkim nasmevom. „Kadar nočete sami na sebi izpremeniti svojega obraza, potem le pazite, da tega ne stori nikrat kak anarhist ali nihilist s svojim samokresom.“

Gospodarske stvari.

Važnost in poraba živinske soli. (Konec.) Najpriljavnejši način pokladanja soli je enakomerno porisanje soli po krmi, ali če se pomeša z rezanico, otrobi in dr., ali če se raztopi v takozvanem napojju. Na vsak način se priporoča, vsaki živali posebej določiti določeno ji množino soli, da je vsled neenake razdelitve ne dobi ena žival preveč, druga premalo. Enakomerno je, sol pokladati živalim vsak dan; vendar je more, ako okolščine tako naneso, tudi le dvakrat ali trikrat na teden dati odmerjena sol. Sol, ki se na živalim polagati, se mora, če je v kosih ali gručah, poprej zdrobiti in presejati, da živali ne požirajo velikih kosov soli, ker bi se v želodcu le počasi topila in povzročila trajno draženje želodčnih sluznic. Pri

ovcah je tudi na to gledati, da sol ne pride v dotiko z njih volno, ker se ovce potem ližejo, in iz tega lahko nastane grda navada, da volno žró. Namesto da bi zrnato sol klaji primeševali, je v mnogih slučajih bolje, živalim dajati solnike za lizanje (kameno sol ali umetne solne kamene), ker potem živali lahko užijejo soli, kolikor je potrebujejo, in se pri tem navadno tudi manj soli porabi, ker se je nič ne poizgubi in ne použije čez mero. Solniki za lizanje pa morajo biti gosti in trdni, da se ne drobé in živali ne požirajo večjih kosov, kateri, kakor je že bilo povedano, želodcu škodujejo. Za avstrijske razmere pride pač v prvi vrsti denaturirana živinska sol po znižani ceni v poštev. O tej pa je med ljudstvom toliko napačnih mislij in neometeljnih presodkov, da gotovo ni odveč, če si nje sestavo in svojstva natančneje ogledamo. Denaturirana živinska sol se tako nareja, da se navadna dobrozrnata sol pomeša z majhnimi množinami pelinovega praška (0.25%) in rdečega železnega okisa (0.5%). Ti dodatki so živini čisto neškodljivi. Nasprotno, pelin že prebavljanje spodbuja in je toraj sestojni del mnogih pod raznimi imeni v trgovini nahajajočih se „živinskih praškov“. Železni okis je čisto nedolžna, neraztopna tvarina, ktere se najmočnejše kisline komaj primejo in katera zapusti živalsko telo neizpremenjena, ne da bi bila v njem povzročila kak dober ali slab učinek. V tem oziru je z njo tako, kakor z malimi množinami peska ali prsti, ki se vedno drže krme. Tudi je množina železnega okisa v denaturirani soli tako neznatna, da ne more na prebavila nikakor dražljivo vplivati ali jih kako drugače nadlegovati. Ako bi se živinčetu naenkrat dala zaužiti vsa množina železnega okisa, ki je v soli za vse leto, bi vendar živinče ne použilo več železnega okisa, kakor požre v enem dnevu peska z 10 kg dobrega sena, kterege se drži samo 1/2 % peska. Da so tako neznatne množine čisto neškodljive, pa je istotako znano, kakor se redkokdaj dobi seno, ki bi ne imelo nad 1/2 % peska. Tudi v drugi klaji je navadno več kakor 1/2 % peska. Ker pa je železnega okisa učinek tak kakor drobnega peska in ker ga krava z živinsko soljo použije na dan kvečjemu 1/4 g (toliko kakor tehta 5 do 6 pšeničnih zrn), toraj je pač jasno, da ne more imeti na kravo nikakega učinka. V solinah se sicer drobnozrnata sol skrbno pomeša s sredstvi denaturacije, ali pod vplivom vlage se pri ležanju včasih napravijo trdnejše gruče in po stresanju med vožnjo se lahko denaturirana sol deloma odmeša tako, da denaturirane snovi niso več enako razdeljene v soli. Zato se priporoča, denaturirano živinsko sol pred porabo, še enkrat dobro premešati ali presejati, da živali dobivajo vedno enako sestavljeno sol. Predsodek proti nekterim vrstam denaturirane živinske soli se včasih razodeva z vprašanjem; ali ima morska sol v sebi jod in ali je sumno morsko sol rabiti za napravo denaturirane živinske soli? Na to moramo odgovoriti: Ne! V morski soli sploh ni joda in tudi v morski vodi so tako zelo neznatne množine joda, da se z navadnimi kemijskimi sredstvi še dokazati ne more in da so potrebne čisto posebne priprave in natančni

načini, da se jod zasledi v morski vodi. Morska voda ima v sebi dosti manj joda kakor ga imajo navadne slanice, in kakor iz teh ne preide nič joda v varjeno sol, tako ga tudi iz prve ne pride nič v morsko sol, marveč v obeh slučajih ostanejo neznatne množine joda v lužnici. Taki presodki proti denaturirani soli so toraj brez podlage; veljavni so le oni ugovori, ki se nanašajo na razmeroma previsoko ceno in zelo zamotane načine dobave. Želeti in upati je, da se bode tudi tem ugovorom kmalu izbilo dno. Denaturirano živinsko sol, ki se lahko spozna po rdečkasti barvi, je razločevati od črne gnojilne soli. Ta je denaturirana z rezkimi kiselastimi tvarinami, ki so njivski zemlji sicer ugodne, živalim pa škodljive. Ta črna gnojilna sol, ki je vse kaj drugega kakor poprej pod tistim imenom oddaljni odpadki solin, je samo za gnojenje porabna, živalim pa se ne sme pokladati, ker jim je škodljiva.

Dr. E. Meissl.

Zavrelica. Ta jako nevarna bolezen na vinu je pri nas v poletnem času nekaj jako navadnega. Posebno šibka črna vina iz mokrotnih let, ko je grozdje močno gnilo, so jej jako podvržena. Vendar ne prizanaša belemu vinu, če pride to v sod, kterege je zavrelica pokvarila. Komur vino zavre ali se mu zbirsi, ni nič kaj čisljan kletar. Njegova klet je navadno zamazana, a reda ni v nji nobenega. Vino se v sodu le malokdaj polni, še redkeje pa pretaka. Včasih stoji vino vso zimo in morebiti vse leto na drožju. Neumni kletar misli, da dá drožje vinu moč toda se močno moti. Nesnaga in malopridnost je prvi vzrok tej bolezni, kajti s tema lastnostima se v klet in v vino priklatijo tudi neke glivice, ki vino zavro. Te glivice so tako majhne, da jih s prostim očesom ne vidimo, z drobnogledom pa komaj. Kaj nam je toraj storiti, da se nam ta bolezen ne priklati v klet? V prvi vrsti se držimo snage in vino večkrat zalivajmo in pretakajmo. Pretakati je mlada vina vsaj štirikrat v letu, in sicer pred božičem, meseca marca ali aprila, meseca junija ali julija in v začetku oktobra. Če se pa vino večkrat pretoči, je tem bolje. Mošt iz gnilega grozdja naj povre na zdravih tropinah in naj se dene v sod, ki se je zapuhal nekoliko z žveplom. Tudi je paziti, da se vino poleti preveč ne ugreje; zato naj se hrani vedno v hladni kleti. Še celo prevažanje v vročini zbudi včasih bolezen. Zavrelica se spozna na tem, da se vino začne peniti, in da preminja barvo in okus ter izgublja kislino. Črno vino rjavi, belo tamni, oboje pa se moti. Vino diši kakor bi bilo poparjeno, in če se je bolezen že močno vkoreninila, je jako zoperno. Ako se zapazijo že prvi pojavi bolezni, dá se vino še rešiti, če je bolezen že daleč, je izgubljeno. Niti dobrega žganja ni mogoče dobiti iz njega. V prvem slučaju naj se vino brž pretoči v sod, ki je z žveplom močno zapuhan. Res da izgubi črno vino s tem nekoliko barve, toda vsaj ostane nekaj časa pitno in zabrani nadaljno kvarjenje. Vendar naj se vino kmalu porabi. Kdor ima ali si lahko izposodi pasterizator, to je orodje, v katerem se vino v ceveh segreje na 60° C. je najbolje, da rabi to pripravo. Pasterizovanje ne dá vinu nobenega duha, ga nič ne

pokvari, a odpravi mu skoro gotovo bolezen. Posoda, v kateri je vino zavrelo, naj se večkrat opere in odrga z vrelo vodo, kateri se je dodalo več sode in in nekoliko žveplene kisline; potem naj se napolni s čisto vodo, ki ostane nekoliko dnij v nji. Kadar se posoda zopet rabi, naj se ne deva v njo — vsaj prvič ne — najboljše vino, ampak če mogoče le domača pijača. Če se pokvari ta, ni tolike skode kakor pri dragem vinu.

V mesni sušilnici v katero se sedaj ne spuščajo dim, imam nekaj bohov špeha, v kterege so pred kratkim prišli črvi. Kako črve odpraviti in kako se sploh špeh poleti obvaruje pred črvi? Odgovor: Črvi v špehi so ličinke muh, ktere letajo po špehu ter vanj polagajo jajca, iz katerih izlezejo ličinke, ktere Vi imenujete črve. Špeh poleti obvarovati črvov je torej toliko, kolikor obvarovati ga muh, kar ni težko, le muham ni pustiti pristopa v shrambo. Ker mora biti shramba zračna in se morajo okna odpirati, zato naj bodo okna aastavljena s kako redko tkanino, ki pač prepušča zrak, ne pa muh, Črviv špeh se najbolje popravi, ako ga zopet nekoliko v dimu presušimo, ker dim kmalu zatre vse zaloge.

Kdaj je bolje trte grobati, jeseni ali spomladi? Odgovor: Z grobanjem trt je tisto, kakor s saditvijo drevja. Groba se lahko jeseni in spomladi, a glede uspeha ni velike razlike; vendar utegne imeti jesensko grobanje marsikako prednost, in sicer se jesenska grobanica hitreje okorenini in se delo opravi ob času, ko ni mnogo drugega dela, dočim je spomladi v tako dovolj opravila.

Loterijske številke.

Trst, dne 21. septembra: 35, 74, 18, 43, 71.
 Gradec, dne 28. septembra: 23, 21, 54, 45, 27.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo, ki, ako mogoče nekaj slovenski razume, sprejme se s 15. oktobrom v

trgovino s knjigami in papirjem
W. Blanke=ja v Ptuj.

Rabljene

Kište za zrnje
 odna po nizkih cenah
Fersch
 v Ptuj, florjanski trg.

A. d. Hochejerja

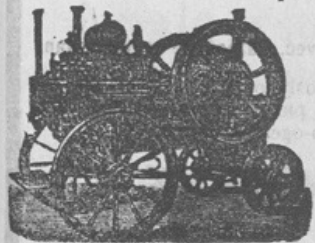
glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil

(Marienfelder Motoren- und Locomobil-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mestne železnice „Josefstädterstrasse.“

Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom, špriptom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljene za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerni za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatilne priprave. — Mlatilnice od Hofherja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

Ceniki brezplačno in poštnine prosto. 106

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:

najfinejše namizno in jedilno olje, sadni in vinski jesih, jeshovo esenco in kisline, kiselo vodo: rogačko, radinsko, in königsbruner, pivo v steklenicah in sodčkah „Bratov Reinighaus“ v Gradci, prav dobor švicarski sir, salami, špeh papriciran, harinke, celi in sekani špeh, svinjsko mast. „Monte Christo“, najfinejši želodčni liker, moko iz parnih mlinov, kavo, čaj, sladkor, kakao, čokolado, rum, slivovko, vinski cvet, vsakovrstne dišave (Gewürze) i. t. d.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

Za oskrbovanje živinske trgovine

in govedoreje posebno ugodno pripravno posestvo ležeče v ptujski okolici, v središču šestih, mnogoštevilno obiskanih sejmov, blizu hrvaške meje, se proti najugodnejšim pogojem proda, tudi se proda dobro ohranjena stréšina (Dachstuhl). Povpraša se pri upravnistvu „Stajerca“. 299

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:

klajno apno, „Flora“ in „Gloria“ živinski redilni prašek, mrcesni prašek, lim za muhe, papir za muhe, pravi ameriški, cement roman in portland, strešni lep, kôtran, karbolinej, firnis, lak za tla, železo, pohištvo, vozove in usnje, oljnate barve za slikarje in hiše, kvarte za igrati in razglednice, špirit za goret, penzelne in krtače, štopelne, mast za čevlje in vozove.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

Vili podoben hram

se da za več časa v najem, ležeč tik ceste; stanovanje v prvem nadstropju, tri sobe, kuhinja shramba brez ali z pohištvom, balkonom, potrebnim vrtom, zdravo vodo, velikim sadovnjakom in visokim šilnastim in bukovim lesom. Okolica je okrog obrobljena s položnimi vinskimi griči. Zraven spada prosti lov, kar vse je pripravno za kako umirovljeno famulijo. Pripravno je tudi za vinsko rgovino, kakor tudi za trgovino s zernjem. Prostori so obširni.

Ponudbe so pošiljati na upraviteljstvo „Stajerca“. 311

V najem se da trgovina

Z mešanim blagom na deželi s pripravljenimi prostori, štelazami, prostornimi kleti, snažnim stanovanjem, vrtom za zelenjad in sadovnjakom. Trgovina se da razširiti v trgovino z vinom, zrnjem, lesom ter z vsemi poljedelskimi in sadnimi pridelki. Konkurence nobene; pogoji ugodni. Ponudbe so pošiljati na upraviteljstvo „Stajerca“

310

Heinrich Mauretter

v Ptuj, florjanski trg

priporoča svojo najbolje sortirano zalogo špecerije, vina v steklenicah in delikates-po najnižjih cenah. Proseč za mnogošteviln obisk se beleži

vsim spoštovanjem

305

Heinrich Mauretter.

W. Blanke v Ptuj

glavni trg šte. 6 | ogerska ulica šte. 6

nasproti veliki nemški cerkvi. | nasproti veliki vojašnici.

Tiskarna, knjigarna, knjigoveznica in trgovina s papirjem, šolskimi in pisarskimi potrebščinami na debelo in drobno.

C. kr. zaloga
šolskih knjig

in zaloga
kvart

Vsaki čas velika zaloga vseh šolskih knjig v najnovejši izdaji kakor tudi trgovskih, opisovalnih knjig za trgovce, vseh pisalnih in šolskih potrebščin, Eichmann-ovih pisank in risank, pisanega in svilnega papirja v vseh barvah, pisalnega papirja in papirja za pisma v mapah in kasetah, prav po ceni; zavitkov, papirnatih vrečic, papirja za zavijanje itd. najboljše kakovosti in po nizkih cenah.

Na debelo in drobno.

Zaloga vseh tiskovin

za slavne župnijske urade, šolska vodstva, obč. predstojništva i. t. d. v dvojnem jeziku in vseh vrst kancelijskih potrebščin po najnižjih cenah.

Izdeljujejo se po ceni in hitro: trgovske tiskovine za trgovce in obrtnike in sicer: pisma, zavitki z natisom trvd, računi, vizitnice, raslovne karte, pečatne znamke za steklenice in pisemske zaklepe, štambilje iz kavčuha in kovine.

Najbogatejša zaloga katoliških od škofijstva potrjenih

molitvenikov

v jako lepem vezanju po raznih cenah.

Priposedne knjige

v zabavo in pouk z lepo ozaljšanimi platnicami v veliki izbiri.

Vsaka zahtevana knjiga v vsakem jeziku, katera se v zalogi ne nahaja, se nemudoma priskrbi.

Ravnokar je došla:

Graška nemška pratika 1902, à 7 kr. — Slovenska pratika za 1902. leto à 10 ke. in 12 kr., za prodajalce mnogo ceneje.

Razglednice

v najfinejši svetlotiskovni izvršitvi pošiljam jaz za K 35.— 1000 komadov in potrebujem k narejanju samo eno dobro fotografijo. Natisk na voljo, v nemškem ali slovenskem jeziku.

Gospodom trgovcem dovolim pri cenah veliki popust, ter prosim za prav mnogoštevilna naročila.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

30

Dr. Rose balzam | Praško domačo mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER-ja v Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domačo zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in milo odvajajočega učinka. Prebavljanje se pri rednem uporabljanju istega sredstva okrepcuje in obdržuje v pravem teku.

Velika steklenica 2 K, mala 1 K.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Proti vpošiljavi K 2:56 se pošlje velika steklenica in za K 1:50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštne prosto.

VARILO! Vsi deli anabalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

lekarne B. Fragnerja v Pragi, c. in kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.

Razpošilja se vsaki dan. — Zaloga po lekarnah v Ovstro-Ogerskem, potem v Ptuju v lekarnah g. Ignacija Behrbalk in g. Hans Molitor-a, v Celju pri M. Rauscher-ju in Otto Schwarzl-u; v Slovenskem Gradcu pri Gustav Uxa-tu in pri g. Maks Leyrer-ju v Radgoni. 101

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem posloplju, Ringstrasse šte. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nimi obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560:42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nimi, menična posojila s 5 1/2% nimi in zastavna posojila proti 5% nimi obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daja v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamorejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštne hranilnice na račun šte. 807-870 izvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. ogerske banke.
7. Kreditno in posojilno društvo «Celjske mestne hranilnice» daja menična posojila proti 5 1/2% nimi obrestmi.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Lepi zimski ječmen

za sejati, prodaja

Karol Sima

na Bregu pri Ptuju.

315

Prodaja in prevzetje

vsakovrstnih popravil optičnega blaga kakor nanosnikov (Zwicker) očalov, barometrov, termometrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju trgovina z urami, zlatino, srebrnino in optičnim blagom v **Ptjuju** v gledališkem posloplju. 182

Adolf Sellinschegg

špecerijska trgovina „k zelenemu vencu“

v **Ptjuju**

kupuje vedno

vsakovrstno frišno sadje,

jabolka, hruške, slive, breskve, kutne, kostanj, orehe, grozdje, frišna jajca, krompir, luk, česen, vsakovrstni fižol, maslo, surovo maslo (puter), med (Schleuderhonig), čebelni vosek, posušene jedilne gobe, hren in drugo zelenjavo; potem laneno in repno seme, živo in pitano perutnino, suhe hruške, suhe črešnje, suhe slive in jabolčne krljje.

Use to po visokih cenah.

„Štajerc“

izhaja vsaki drugi petek,

prinese najnovejše novice in zastopa interese kmečkega stanu.

Štajerc stane za celo leto s pošto vred samo

1 krono 20 vin. ali 60 kr.

10 izvodov stane na leto 6 kron 60 vin. s pošto vred.

Naslov: „Upraviteljstvo Štajerca v Ptuj.“

Izboren jabolčni mošt

100 litrov 20 kron,

če se ga kupi več, je ceneje. 260

Sadno kletarstvo Jos. Pallos v Celji.

H. MORELLY

poprej Franc Petrowitsch

slikar, barvar in trgovina z barvami (farbami) **v Ptuj**

naznanja slavnemu občinstvu, da se je prestavil iz ogerske ulice (Ungarthorgasse) k veliki cerkvi Bahnhofgasse št. 5 poleg gostilne g. Knausa (Judennatzl)

in priporoča svojo obilno založeno zalogo najboljših oljnatih barv za okna, vrata, pohištvo i. t. d., dalje suho barvo za malanje hiš, dobri, hitrosušeci firnež, ki ostane svetel; vsakovrstne lake trpentin, polituro, brunolin, sikativ, orehovo pajco, glaspapir, pinzenštajn, abcučpapir za fladrati, kakor tudi mnogovrstne čopiče (pinzelne) in pinzelne za belenje malanje in slikanje. Nove muštre ali patrone za hiše barvati, zlati in srebrni prah za podobe in rome zlatiti ter druge v to stroko spadajoče stvari

vse frišno blago in po najnižji ceni. 177

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stanu proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za **samo**

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

s triletnim jamstvom. Vrhu tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino fačonirano verižico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le **zastopstvo za švicarske ure v Krakovu J/1** poštno predalo št. 29. 307

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

z zeleno nunsko varstveno znamko 12 malih ali 6 velikih steklenic K 4 — poštine prosto.

A. Thierry-ja Centifolien-mazilo za rane 2 lončka K 3.50 poštine prosto razpošilja proti plačilu v gotovini

A. Thierry-jeva lekarna „pri Angelju“ v Pregradi pri Rogatec-Slatina.

Dunaj, centralni depo: lekarnar C. Brady Fleischmarkt 1 Budapešta: lekarna J. v. Török in dr. Egger.

Zagreb: lekarna S. Mittelbach. Na drobno dobiva se poovsod. 137

Seiger-jeva

trgovina z knjigami in pisalnimi potrebščinami v Celju, glavni trg 2, priporoča svojo največo zalogo molitvenih in šolskih knjig in ljudskih (narodnih) spisov. 20/f.

Fritz Rasch

trgovina s knjigami in papirjem

v Celji

priporoča svojo veliko zalogo šolskih knjig in pisalnih potrebščin, kakor tudi molitvenih knjig, kolendarov in zabavnih spisov v največji izbiri in po najnižjih cenah. 259

knjižarni v Ptuj in Maribor. VII. BIANKE-jevi

Velja samo 50 h, po pošti 60 h ter se dobi v

trgovina v Celju

Knjižarni v Ptuj in Maribor

KOSI: Vinogradniki: VINOGRADNIKA

Ravnokar izišla

Trgovina

z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikatesami in mineralno vodo.

TRAUN & STIGER v Celji.

Ceneje kot povsod!

Kdornamerava kupiti nagrobne kamene

naj obišče kamnoseško podjetje

J. F. Peyer-ja v Mariboru (Hilariusstrasse poleg Wielandplatz-a)

tam se nahaja čez 100 izgotovljenih novih nagrobnih kamenov po vsakovrstnih cenah, iz marmora, granita, lignita i. t. d. v zalogi.

Najboljše dobavanje!

Strogo solidna in lepa dela!

plugi iz jekla na 1-, 2-, 3- in 4-rezala, Najizvrstnejši in priznано najboljši
brane za travnike in mah, razdeljene in diagonalne, in mazljivimi tečaji na roko, na vitál in za na par.
stroji za sejanje „Agricola“ za naprego 1 do 6 živinčet.
stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito, Najnovejši mlinci za čiščenje žita trijerji za roškanje turšice.
patentovani sušilni aparati za sadje, prikuho i. t. d. Samotvorne patentovane brizgalnice za pokončavanje grenkulje in trtne uši
Preše za vino in sadje, kakor tudi za vsako porabo, „Syphonia“, prenesljive
 mlinci za sadje in grozdje, šteditilne peči,
 stroji za obiranje grozdja, parniki za krmo,
stroje za rezanico, preše za seno in slamo
 na valjčkih in z mazljivimi tečaji, jako lahko za goniti pri čimur se prihrani 40% moči.
Mline za debelo moko,
reznice za repo,

Ustanovljene 1872.

stroji za mlatiti s patentovanimi valjčkimi, okroglimi in mazljivimi tečaji na roko, na vitál in za na par.

viteli (kupje) za naprego 1 do 6 živinčet.

Najnovejši mlinci za čiščenje žita trijerji za roškanje turšice.

Samotvorne patentovane brizgalnice za pokončavanje grenkulje in trtne uši

„Syphonia“,

prenesljive

šteditilne peči,

parniki za krmo,

preše za seno in slamo

na roko, pritrldjive in za

prepeljati,

kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeluje garantovano po najnovejši in priznано najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Co.

C. kr. izklj. priv. tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in fužine na par.

750 delavcev.

Dunaj, III/ Taborstrasse št. 71.

Odklikovana s črez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinami na vseh večjih razstavah.

Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno — Zastopniki in predajalci se radi sprejmó.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

98

Josef Gspaltl zlatar, srebrar, optiker in trgovačnik vina z urami v PTUJU

priporoča svojo največjo obilno sortirano zalogo, vedno najnovejših in najsolidnejših dragotin, zlatnine, srebrnine in blago kristofle kinežkega srebra, vsake vrste nanosnikov (Zwicker) in očalov, tudi po zdravniških predpisih, stekla za brati, lupe (Loupen), termometre, barometre, aueroides, aräsmeter, zdravniške maksimetre, ...

maltermometre, vodne vage (libele), Rollmasse, daljnogleda, gledališna in druga kukala, lorguete, vsakovrstne klosterneburške vage za tekočine, za vino, žganje, mošt itd. po različnih cenah. — Dalje svojo veliko zalogo dobro reguliranih švicarskih žepnih ur, zlatih, srebrnih, tula in nikelnastih, samo dobrega izdelka najboljših firm in mark proti večletni garanciji po najzmernejših cenah. — Vsakovrstni lišp, ure, stare srebrne in rimske bronaste denarje, starovino, pristne bisere in kamne, bortensilber in drugo, sprejema po najvišjih cenah v zamenjavo, ali tudi kupi. — Prevzame vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila in graverska dela, ki se vsakomur v popolno zadovoljnost v lastni delavnici solidno izvrše.

219

C. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznано izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznано izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na razpologo.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

111

Dobre ure in po ceni

proti 3 letni pismeni garanciji, prodaja in razpošilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem posloplju.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.

Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.

Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.

Dobre stenske ure z btjem od gl. 2.50 višje.

Dobre pendel-ure z bitjem ur od gl. 6.50 višje.

Pristne sreberne verižice od gl. 1.20 višje.

Pristne sreberne poročne prstane, par od gl. —.80 višje.

Nikelnaste ure, budilke od gl. 2.— višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebrnino, ter optično blago, kakor tudi vse v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni. 14

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure

za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spada-jočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuj 1900.

Letni sejmi:

(Kramarski, živinski in lesni sejmi)

23. dne aprila, 5. dne avgusta in 25. dne novembra.

Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvzemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra mesca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino.

Ob zgoraj navedenih dnéh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Župan:

Mestni urad v Ptuj.

J. Ornig.

Razglas.

Mestni občinski urad ormuški naznanja, da se vsaki torek od sedaj naprej

svinjski sejem

v Ormožu vrši.

Sejmina za komad znaša 6 vinarjev.

P. n. prodajalci ormuškega in bližnjih okrajev so uljudno povabljeni, se teh sejmov mnogoštevilno udeležiti.

Kupcem stojijo hlevi na sejmskem prostoru na razpolago.

Ormož, 17. septembra 1901.

Župan: J. N. Kautzhammer.

303

Otvoritev trgovine.

Podpisani dovolim si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem v hiši **št. 1 na glavnem trgu** odprl

urarsko obrt.

Obilne izkušnje, ker sem deloval v najslovitejših delavnicah, me vsposobljajo, vse v to stroko spadajoča dela najsolidneje in pod jamstvom izvršiti.

Priporočam tudi mojo dobro sortirano

zalogo vsakovrstih ur.

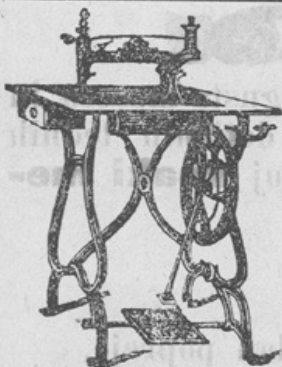
Priporočam se za mnogobrojen obisk.

Spoštovanjem

Karl Penteker

urarski mojster v Ptuj.

275

Brata Slawitsch v Ptuj.

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70	K	—	h
Singer Medium	90	"	—	"
Singer Titania	120	"	—	"
Ringschifchen	140	"	—	"
Ringschifchen za				

krojače 180 " — "

Minerva A 100 " — "

Minerva C za krojače 160 " — "

Howe C za krojače in čevljarje 90 " — "

Cylinder Elastik za čevljarje 180 " — "

Deli (Bestandtheile) za vsakorstne stroje. Cene po pogodbi na obroke (na rate). Cenik brezplačno. 312

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

Svarilo.

Spodaj podpisani, kot varuh nedoletnih, Alojza Franceta in Jožefa Podhostnik od Sv. Barbare v Halozah izjavljam s tem, da nisem plačnik za dolgove, ako jih katerikoli izmed teh mojih varovancev bodisi kjerkoli naredi.

Sv. Barbara v Halozah, dne 17. sep. 1901.

Blaž Podhostnik
kot varuh zgoraj imenovanih.

309

Sedlarskega učenca

sprejme v učenje

Leo Kolnik, sedlar v Ptuj, Allerheilengasse št. 9.

Christof Mösslacher

Vrba pri Vrbskem jezeru.

Z današnjim naznanjam, da sem samoprodajo svojega desertnega sira (Wörther Dessert-Käse) podelil gospodu **Henriku Maureter-ju**, trgovca s specerijo vinom in delikatesami v Ptuj na florijanskem trgu. Za izvrstno kvaliteto se najbolje skrbi.

316

Spoštovanjem **Ch. Mösslacher.**

16- do 20leten

mladenič

se sprejme kot hlapec za poljedelska in hišna opravila, posebno pa za vergevanje enega konja. Ponudbe naj se pošiljajo „Štajercu“. 313

Učenec

za lončarijo (Hafnerei) se sprejme v učenje. — Vpraša se pri

Jožef Wesiak-u

lončarskem mojstru v Slov. Bistrici.

Močne vinske sode

od 250 do 700 do 700 litrov, prodaja liter po 1³/₄, 2, 2¹/₂ kr.

J. Kreinigg, trgovec v Žalcu (Sachsenfeld.) 317

Išče se pisač

(Einreichungsprotokollist) za davčni referat pri c. kr. glavarstvu v Ptuj. Prošnje so vposlati do 10. oktobra davčnemu referatu v Ptuj. Zahteva se znanje nemščine in slovenščine kakor tudi poznanje okraja. 320

Tisk: W. Blanke v Ptuj.